

TÍTOL: L'ESTUDI DE CASOS APLICAT A L'EDUCACIÓ FÍSICA I ESPORTIVA. TERCERA PART

Eines d'aprenentatge i recerca aplicada a la matèria: socialització i cultura esportiva.

Màster oficial: ACTIVITAT MOTRIU I EDUCACIÓ.

Facultat d'Educació

Universitat de Barcelona

Autors:

GIDASRES: Josefina Recasens, Marina Elias, Santi Eizaguirre, Núria Vallès, Xavier Martínez i Fernando López.

Alumnes: Eduardo Gómez Escribano, Marc Jorba Pedrosa, Alba Julià López, Andreu Miracle Costa, Àldric Miró Orteu, Evelyn Rios Valdés, Carme Rubio Rossell, Elena Ruiz Robles, Josep Vives Forn.

Matèria: Innovació docent, Aprenentatge cooperatiu, Educació Superior, Estudi de casos, Socialització i cultura esportiva, Sociologia de l'esport.

Resum:

Aquest document és el resultat del treball docent mitjançant l'estudi de casos que el grup d'innovació docent GIDASRES estem desenvolupant des de fa alguns cursos. Recull nou casos que són el resultat de la tasca desenvolupada per una part de l'alumnat en el marc del Màster oficial de la Universitat de Barcelona "Activitat Motriu i Educació" en l'assignatura optativa "Socialització i cultura esportiva" el curs 2013-14.

L'objectiu d'aquesta tercera i darrera part, atesa la finalització d'aquest màster específic, és la d'abordar altres temàtiques que pretenen anar engruixint el ventall de propostes per a facilitar el treball als professionals de l'educació física i esportiva mitjançant aquesta eina col·laborativa tan útil com és l'estudi de casos.

Els temes plantejats ens obren noves perspectives en la pràctica professional per a resoldre situacions o per a plantejar-se'n d'hipotètiques, innovadores o possibles.

De fet, l'actualitat de la salut i la qualitat de vida, la innovació docent, així com el reconeixement de la desigualtat i la discriminació en l'àmbit de l'educació física i esportiva són temes del present que es presenten com a casos per a ser debatuts en els equips de professionals que dia a dia treballen en aquests temes amb infants i joves.

Es publiquen en la llengua original en que han estat escrits, atès que és un Màster oficial de la UB al que hi acudeix alumnat d'arreu.

Introducció:

Des de fa alguns cursos el grup GIDASRES (Grup d'Innovació Docent per a l'Anàlisi Sociològica de la Realitat Educativa i Social) del Departament de Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona venim desenvolupant la nostra tasca i millora docent a partir del treball amb casos. L'esmentat grup d'innovació docent reconegut pel Programa de Millora de la Innovació Docent (PMID) de la UB, té a més un projecte d'innovació docent vigent (2013-2015) sobre l'estudi de casos com a experiència docent. Com a grup hem desenvolupat algunes experiències que es poden trobar descrites en l'article publicat a la col·lecció INNOVADOC (Elias et al, 2014), una de les quals és la proposta d'avaluació a l'alumnat a partir de la redacció d'un cas utilitzant les indicacions i els processos pensats pel grup d'innovació docent GIDASRES. És doncs en el marc del Màster oficial de la Universitat de Barcelona "Activitat Motriu i Educació" en l'assignatura optativa "Socialització i cultura esportiva" que es proposa a l'alumnat que vulgui des de l'inici de les sessions del curs anar confeint un cas que li permeti desenvolupar i aprofundir en un tema del seu interès a fi de que li serveixi tan des del punt de vista de l'aprenentatge i l'avaluació com des del punt de

vista de la recerca, fent possible també una part important de la base professional necessària avui com és la d'aprendre a aprendre.

L'estudi de casos, és una estratègia didàctica que, com recullen Martínez i Musitu (1995) es pot aplicar de diverses maneres, hi ha diversos models, depenent dels propòsits metodològics pretesos. En aquesta ocasió ha estat sobretot un recurs didàctic que facilita la comprensió de temes, partint d'una descripció i anàlisi de situacions o fets reals, i que ajuda a entendre, discernir i interpretar el significat del que passa, de les intervencions possibles i les seves repercussions.

Aquesta activitat es considera molt idònia per desenvolupar les quatre competències previstes en el pla docent: a) Argumentar, expressar i reflexionar sobre els conceptes sociològics bàsics; b) Analitzar i sintetitzar aspectes de la seva experiència o d'alguna experiència esportiva; c) Exposar, comunicar i presentar la seva recerca fruit de l'aplicació de metodologies sociològiques adients i d) Valorar, proposar i integrar la recerca i la reflexió personal a àmbits professionals i de recerca nous.

En primer lloc en el decurs del període lectiu de classes de l'assignatura es treballen i es resolen casos a l'aula sobre aspectes que es descriuen en el programa com: 1. Violència i dopatge en l'àmbit esportiu; 2. L'esport en els mitjans de comunicació i la mercantilització de l'esport; 3. Sociologia del cos, gènere i edat en l'esport, 4. Esport, ecologia i turisme esportiu; 5. Educació física i esport en edat escolar. Posteriorment es donen les indicacions necessàries perquè cadascú des de la perspectiva de la seva experiència i de la seva recerca construeixi un cas, que per una banda l'ajudi a clarificar la seva trajectòria i per l'altra li permeti aportar la seva contribució en l'àmbit professional.

Els casos posteriorment han estat preparats per a publicar-se virtualment a la col·lecció OMADO de la Universitat de Barcelona on poden ser consultats i utilitzats (Recasens et al, 2009; 2010) . En aquest article es presenten nou casos més sobre altres temàtiques que pretenen anar engruixint el ventall de propostes per a facilitar el treball als professionals de l'educació física i esportiva. Atesa la diversitat de procedències de l'alumnat es respecta la llengua en que han estat escrits.

PRESENTACIÓ DELS CASOS

En primer lloc es presenta un breu resum dels casos que seran tractats de manera desenvolupada més endavant, en els que es detallen els noms dels alumnes del curs present que els han elaborat.

El **primer** proposa el cas d'un alumne en situació de **risc social** i que pateix **esquizofrènia** i les dificultats d'integració escolar especialment a l'aula d'educació física que suposa trobar-se molt lluny d'un nucli familiar idoni allunyat del seu màxim referent, el seu germà i sense contacte amb els seus progenitors.

El **segon** cas planteja la gestió de la integració escolar d'una nena que pateix una **discapacitat psico-motriu severa** sobrevinguda a causa d'un Traumatisme Cranioencefàlic i les diverses possibilitats d'adaptació escolar per tal de trobar les estratègies que afavoreixin el procés d'ensenyament aprenentatge.

El **tercer** cas proposa el problema d'unes noies adolescents que no volen fer activitat de piscina perquè **no volen mostrar-se amb banyador davant dels seus companys nois**. A partir d'aquest cas es pot treballar la coeducació, l'autoconcepte i els estereotips de gènere en l'educació física.

El **quart** cas és relatiu al **dopatge** i proposa una reflexió als futurs esportistes, a fi d'acabar amb el dopatge a través de la seva formació. S'analitza la pressió que exerceixen els mitjans i la societat; les conseqüències del dopatge, tant a nivell esportiu com en els riscos per a la salut; i els valors que ha de tenir un bon esportista.

El **cinquè** cas tracta de la **integració escolar i lingüística a través de l'Educació Física** i proposa treballar als equips de professionals de l'educació de forma interdisciplinària.

El **sisè** cas proposa treballar la **violència de gènere entre joves** en àmbits socials desfavorits i contextos de violència. Es donen pistes de possibles conductes que poden ser recurrents en la classe d'educació física amb grups d'alumnes mixtos i com els professionals de l'educació han d'estar atents per poder identificar possibles accions agressives i discriminatòries des dels nens cap a les nenes. A més s'emfatitza el fet de problematitzar aquest tipus de conductes amb una finalitat educativa i preventiva.

El **setè cas** planteja la situació de com abordar la pràctica d'activitat física a infants i joves que pateixen **lesions temporals** per tal de promoure la inclusió i seguir contribuint al desenvolupament integral de l'infant, posant èmfasi en la socialització.

El **vuitè** cas ofereix la possibilitat de plantejar-se l'interès de la pràctica de **l'educació física amb infants amb paràlisi cerebral** i considerar l'activitat física com una pràctica inclusiva per a tots els infants.

El **novè** cas proposa treballar sobre **l'activitat física i les persones que pateixen esquizofrènia** i les dificultats que es troben els educadors per fer front als problemes constants que presenten aquests malalts per el seguiment de les activitats.

Participación e integración en el aula de alumnos con esquizofrenia.

1. Destinatarios:

Equipos de innovación educativa, profesorado de Educación Física y de lengua inglesa.

2. Objetivos:

- Tomar conciencia de las posibilidades reales de participación en las clases que posee el alumnado con esquizofrenia.
- Compartir inquietudes y estrategias para mejorar la situación en el aula del alumnado con dichas características.
- Implicar al docente en la colaboración en casos de alumnado que padezca esquizofrenia.
- Concienciar sobre el papel tan importante que desempeña el contexto socioeducativo en el que se desenvuelve el alumnado.
- Aumentar los conocimientos sobre esquizofrenia y juventud en el ámbito escolar.

3. Relato:

Ricardo es un alumno de 2º curso de Educación Primaria de un grupo que participa en las sesiones de Educación Física con metodología CLIL (en castellano, AICLE: Aprendizaje integrado de contenidos en lengua extranjera). Ricardo empezó la educación primaria en el mismo centro, y ya desde un principio es característico poder encontrarnos con un Ricardo muy apagado y, casi al mismo tiempo, explosivo. En este nivel, las clases se imparten, aproximadamente, 50% en inglés y 50% en castellano. El grupo de Ricardo es muy heterogéneo, contando con un alto porcentaje de alumnado extranjero de diversa procedencia.

Ricardo es un caso muy particular. Procede de una familia completamente desestructurada debido a un padre con problemas de adicciones, que llevaron a la ruina familiar, una madre que padece esquizofrenia paranoide además de adicción a diversas sustancias; en esta situación, Ricardo se encuentra viviendo en una casa de acogida en la cual no puede establecer ningún vínculo con su familia, puesto que tampoco puede ver a su hermano, ya que se encuentra en otra casa diferente a 250km (medidas adoptadas por Servicios Sociales). Durante las clases de Educación Física Ricardo trabaja de manera muy intensa y activa durante un breve periodo de tiempo, seguido por un periodo de abatimiento y pasividad en el que su participación en el ritmo normal de la clase es casi inexistente; esta situación le provoca un déficit en ciertos aspectos motores (movimientos descoordinados en ocasiones) y también en aspectos cognitivos y sociales (su capacidad de interacción con el resto de compañeros se va reduciendo poco a poco, tanto por su parte como por la de sus compañeros). Además, como las clases se imparten también en inglés, su casi no participación en las mismas le lleva a no desarrollar todo lo posible su capacidad lingüística en esta materia, lo que repercute también en su rendimiento en la asignatura específica de lengua inglesa (al ser un proyecto interdisciplinar, en la asignatura de lengua inglesa se cuenta con que los alumnos amplíen sus conocimientos para poder avanzar mejor en los contenidos).

Durante el desarrollo del curso, los docentes que imparten clase al grupo de Ricardo se han puesto de acuerdo al afirmar que el grupo-clase comienza a desarrollar un cierto aislamiento hacia la figura de Ricardo debido, principalmente, a sus constantes cambios de humor y comportamiento. Destacar que los compañeros/as de Ricardo desconocen que Ricardo padece una enfermedad por la que debe ser tratado; además, destacar que el grado de la enfermedad en el que se encuentra Ricardo es elevado respecto a lo "común" a su edad, por lo que la medicación que debe tomar es de gran efecto, dejando a Ricardo afectado en las horas de

efecto más intenso del medicamento, sin el cual, el comportamiento de Ricardo sería mucho más incontrolable, hecho que sucede cuando falta a clase dos o tres días (coincide cuando se dirige a Toledo a visitar a su hermano) y olvida la rutina de tomarse el medicamento a las horas estipuladas.

4.Preguntas:

- 1.- ¿Cree el grupo que el profesorado se encuentra capacitado inicialmente para el trato con alumnado con esquizofrenia?
- 2.- ¿Cómo cree el grupo que puede actuar el docente de Educación Física en particular con este tipo de alumnado?
- 3.- ¿Cree el grupo que se deberían hacer recomendaciones a la familia acerca de los beneficios que tendría la práctica continuada de actividad física para Ricardo?
- 4.- ¿Cree el grupo que Ricardo debe continuar con el ritmo habitual en las clases de Educación Física en inglés aunque no sea capaz de seguir el mismo ritmo que sus compañeros?
- 5.- ¿Qué papel cree el grupo que puede desempeñar el grupo-clase en la actitud de Ricardo?
- 6.- Entre el conjunto de docentes del centro empieza a aflorar la idea que tal vez sería positivo para el grupo-clase que los compañeros de Ricardo conociesen su enfermedad. ¿Qué opina el grupo?

5.Actividades de seguimiento:

- 1.- Comentar el artículo nº49 que aparece redactado en el siguiente enlace: <http://www.aacap.org/aacap/Families and Youth/Facts for Families/Facts for Families Pages/Spanish/La Esquizofrenia en los Ninos 49.aspx>
- 2.- Poner en práctica alguna de las diferentes tareas y actividades que aparecen en <http://integracionsociolaboral.blogspot.com.es/2008/04/actividades-ocupacionales-para-la.html>
- 3.- Realizar investigaciones sobre elementos que mejoren la capacidad de atención de alumnos como Ricardo: <https://www.monografias.com/cgi-bin/search.cgi?query=esquizofrenia>
- 4.- Buscar qué son y qué ofrecen fundaciones como:
 - a) BELÉN: <http://fundacionbelen.org/base-datos/esquizofrenia/>
 - b) INTEGRAR: <http://fundacionintegrar.blogspot.com.es/2010/08/esquizofrenia.html>
- 5.- Ver y comentar el documental: “La esquizofrenia” (dirigida por Valle Vallester (dicho documental puede ser encontrado en: <https://www.youtube.com/watch?v=1Tr1fXwMX4k>)
- 6.- Leer varios apartados de la siguiente guía: “Guía de práctica clínica para la atención al paciente con esquizofrenia”:
<http://www.gencat.cat/salut/depsan/units/aatrm/pdf/gp0301esex.pdf>
- 7.- Buscar, comentar y, en su caso, participar en las diversas iniciativas programadas por la organización CONTENER: <http://www.contener.org/iniciativas.php>

6.Bibliografía:

- AACAP. (2009). *La esquizofrenia en los niños*. Recuperado 10 Mayo 2014 desde <http://www.aacap.org/aacap/Families and Youth/Facts for Families/Facts for Families Pages/Spanish/La Esquizofrenia en los Ninos 49.aspx>
- Pruitt, D. (1998). *Your Child*. HarperCollins.

L'alumnat amb discapacitat psico-motriu en un centre d'educació primària: el cas de la Martina

1. Destinatari:

Mestres d'Educació Primària de totes les especialitats, especialment d'Educació Física.

2. Objectius:

- Debatre l'abast del concepte del Traumatisme cranioencefàlic (TCE) a l'escola.
- Reflexionar sobre les estratègies d'aprenentatge més adequades per a afavorir els processos d'ensenyança-aprenentatge de l'alumnat amb discapacitat psico-motriu, especialment en les sessions d'Educació Física.
- Augmentar la consciència dels docents sobre el (TCE).
- Reflexionar sobre les estratègies per a enfortir la cohesió de grup inclusius, on hi hagi alumnes amb discapacitat psico-motriu.
- Reflexionar sobre la interacció entre l'equip de mestres i l'equip de rehabilitació en el procés de transició de l'hospitalització a la reincorporació a l'escola.
- Prendre decisions en equip sobre les adaptacions per a un programa específic d'estudis.
- Reflexionar sobre discapacitat i escola: escola inclusiva o escola especial i escola ordinària

3. Relat:

La Martina és una nena de 9 anys que va a una escola de primària pública. Quan tenia 7 anys va patir un Traumatisme Cranioencefàlic (TCE) a causa d'un accident de trànsit. Després de l'accident la Martina va estar 2 mesos en coma a l'hospital, va sortir progressivament del coma i la van traslladar a un hospital especialitzat en neurorehabilitació, on s'hi va estar 5 mesos. Al cap d'un any d'haver patit l'accident la Martina ja estava mèdicament estable per a rebre les cures amb seguretat a casa per part de la família, va rebre l'alta de l'hospital de neurorehabilitació i va tornar a viure amb la seva família a casa. Els seus pares se n'havien de fer càrrec però com que encara necessitava rehabilitació va començar a un programa de dia a un hospital especialitzat. Les seqüeles de l'accident van ser una hemiparèsia dreta, una afectació a l'aprenentatge i al raonament, molt lleugeres dificultats a la parla i al llenguatge i un moderat trastorn de la conducta.

De forma gradual va anar augmentant la seva capacitat de treball en objectius acadèmics, al mateix temps que es van reduir les seves necessitats de rehabilitació.

Durant la l'estada de la Martina a l'hospital de dia l'equip de rehabilitació va començar a col·laborar amb l'escola: el personal de rehabilitació va oferir formació a l'equip de mestres sobre el TCE així com de les necessitats específiques de la Martina. Amb la informació rebuda per part de l'equip multidisciplinari participant en la rehabilitació l'equip de mestres concerta una reunió amb els pares de la Martina, per tal de dissenyar un programa d'estudis específic per a la seva filla. Entre d'altres incloïa les següents adaptacions: més temps per a acabar les tasques; una reducció de les tasques escrites; creació d'un petit grup de formació per a millorar la comprensió lectora; un entorn estructurat per evitar les distraccions, classes molt estructurades per a assolir nous conceptes, l'ajuda d'una persona en diverses tasques físiques i el seguiment de fisioteràpia, teràpia ocupacional, neuropsicologia i logopèdia.

L'equip de mestres va decidir que la Martina combinaria classes a Cinquè de primària amb classes a una escola d'educació especial. La reincorporació a l'escola es va portar a terme amb normalitat gràcies també a l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic que donava suport a l'equip de mestres. El pla d'estudis de la Martina s'anava revisant i modificant abans de cada curs. Prèviament a fer el pas cap a l'educació secundària, l'equip docent va fer una valoració

completa de la Martina. Es va posar especial èmfasis en planificar un pla d'estudis especial per a tota la secundària.

4. Preguntes:

- 1.- Quin pensa el grup que és el treball que han de fer l'equip de mestres amb els infants de l'escola i de la classe de la Martina abans de que ella arribi a l'escola?
- 2.- Creu el grup que el programa d'estudis creat per a la Martina es pot fer d'una altre manera per tal de millorar-lo?
- 3.-La decisió dels mestres sobre la combinació de l'escola ordinària i l'especial, creu el grup que és encertada? Quina seria la millor alternativa?
- 4.- Quins altres recursos creu el grup que pot utilitzar el mestre especialista en educació física per a incloure la Martina en les classes d'Educació Física?
- 5.- Com creu el grup que es pot millorar el procés de col·laboració entre l'equip de rehabilitació i l'escola?
- 6.- Com es pot millorar el procés de conscienciar als pares sobre les diverses necessitats educatives dels seus fills?
- 7.- Com creu el grup que ha de ser la transició de l'educació primària a la secundària?

5. Activitats de seguiment:

- 1.-Consultar i comentar entre els docents la Guia elaborada pel *Ministerio de Trabajo y asuntos Sociales "Daño Cerebral, Guia de familias"* www.alento.org/wp-content/uploads/guia-familias-tce.pdf
- 2.-Llegir una part del llibre "*Deportistas sin adjetivos*" i reflexionar sobre els continguts en grup www.feddf.es/documentos/1348.pdf
- 3.-A partir del cas de la Martina, consultar els recursos online coherents amb la seva discapacitat i que poguéssim aprofitar com a mestres especialistes d'EF a: <http://www.traumatismocraneoencefalico.com/modulos.html>
- 4.-Veure i comentar el següent vídeo: http://www.youtube.com/watch?v=R_XAb1-L4OU
- 5.- Reflexionar sobre com afavorir una major sensibilització i foment d'actituds d'obertura i empatia que afavoreixin un enriquiment personal i cultural en referencia a l'alumnat amb discapacitat psico-motriu.
- 6.- Proposar activitats per a la superació d'estereotips i prejudicis respecte als companys de classe que presenten una discapacitat psico-motriu.
- 7.- Compartir experiències didàctiques d'aula entre tots els docents amb alumnat amb discapacitat: pràctiques d'èxit, inquietuds, dinàmiques de grup, etc.

6. Bibliografia:

- Giné, Climent (2010). *Transtorns del desenvolupament i necessitats educatives especials*. Barcelona: Editorial UOC. ISBN 84-9788-020-X
- Schoenbrodt, Lisa (2013). *Niños con traumatismo craneoencefálico*. Badalona: Fundació Institut Guttmann. Blocs. ISBN 13:978-0-933149-99-1

Les noies que tenien vergonya de posar-se el banyador

1. Destinataris:

Mestres, monitors/es i professors/es de qualsevol centre educatiu, especialment d'Educació Física.

2. Objectius:

- Incloure a les noies en les sessions aquàtiques d'educació física.
- Reflexionar de forma crítica sobre els estereotips de gènere.
- Esbrinar la metodologia més adequada per incentivar que les noies participin en les sessions aquàtiques d'educació física.
- Aconseguir que els i les alumnes gaudeixin de les possibilitats de viure en igualtat de condicions.
- Treballar la inclusió i el respecte cap als altres a les aules.
- Crear consciència sobre les diferents formes de treballar la coeducació.
- Propiciar els processos mentals, afectius i conductuals que afavoreixin l'autoconcepte de les noies.

3. Relat:

En Raimon és un noi de 30 anys que treballa com a professor d'Educació Física en un institut públic. Enguany és el cinquè any consecutiu que treballa al mateix institut i és professor de les tres classes de Tercer d'ESO i de les tres classes de Segon d'ESO. Pels tres grups-classe de Segon d'ESO ha organitzat quatre sessions d'Educació Física a la Piscina Municipal. Mai havia dut a terme sessions en el medi aquàtic, però en Raimon va considerar oportú introduir les activitats aquàtiques en l'educació secundària per diversos motius: perquè són una de les activitats que més s'acostumen a practicar durant la vida adulta, perquè contribueixen en la millora la condició física, perquè són beneficioses per la salut i perquè gaudir amb els companys de classe en un medi diferent a l'habitual pot resultar un element motivador pels alumnes. Una vegada l'equip directiu i la resta de professors va donar el vist-i-plau a aquesta iniciativa d'en Raimon, va sol·licitar l'ús de la piscina per realitzar les dotze sessions (quatre sessions per cada un dels tres grups de 2n d'ESO). Posteriorment, ho va comunicar als alumnes de les tres classes de 2n d'ESO i els hi va repartir un paper amb el calendari, l'horari dels dies que hi anirien i el material que haurien de portar per anar a la piscina. En el mateix paper també hi havia un apartat amb una autorització per realitzar les quatre sessions a la piscina que els alumnes havien de portar firmada pels seus pares.

Tres dies abans de realitzar la primera sessió al medi aquàtic, en Raimon es troba amb un problema amb la classe de 2n A, formada per catorze nois i sis noies. A l'hora del pati, les sis noies de 2n A han anat a buscar en Raimon a la sala de mestres i li han comentat que no volen realitzar les quatre sessions d'educació física a la piscina perquè no volen anar amb banyador davant dels nois de la seva classe. Tenen vergonya i diuen que no s'hi sentiran còmodes. En Raimon les intenta animar a realitzar aquestes sessions, ja que creu que poden ser molt divertides, però no les aconsegueix convèncer. Les sis noies se'n van dient que no pensen canviar d'opinió, que ho tenen molt clar. Una vegada marxen, en Raimon es planteja moltes coses: Com les podrà avaluar si no realitzen les classes? Ha de canviar aquest tipus d'activitats després de la negativa de les sis noies a participar? Pot ser que aquestes noies tinguin un autoconcepte negatiu de sí mateixes? Pot ser que hagi de promoure més valors com la coeducació, el respecte a la diferència?

4. Preguntes:

- 1.- Què creu el grup que els ensenyants han saber sobre els beneficis de l'activitat física, els cànons de bellesa, la coeducació, l'autoconcepte, els estereotips de gènere, i les activitats físiques aquàtiques?
- 2.- Quins avantatges i inconvenients creu el grup que té realitzar les classes d'educació física amb nois i noies junts?
- 3.- Quins tipus d'estratègies inclusives creu el grup que es poden utilitzar per aquest grup-classe?
- 4.- Quins mitjans, instruments o activitats especials utilitzaríeu per atendre les diferències de gènere en les sessions d'educació física?
- 5.- Creu el grup que és oportú canviar els continguts de l'assignatura d'educació física en funció de la demanda d'alguns alumnes?
- 6.- Fins a quin punt els alumnes poden decidir no participar en les sessions a la piscina? Quines mesures s'han de prendre?
- 7.- Perquè pensa el grup que les alumnes han rebutjat participar en les sessions d'educació física aquàtiques? Creu el grup que es podrien fer recomanacions a les famílies sobre la pràctica d'activitat física per a les noies? En quin sentit?
- 8.- Creu el grup que en aquest cas només hi ha d'intervenir el docent afectat directament (mestre d'educació física) o haurien d'intervenir-hi el conjunt de mestres del centre? Perquè?
- 9.- Com es pot promoure la prevenció d'aquest problema?

5. Activitats de seguiment:

1.- Pensant que la responsabilitat recau sobre tot el professorat, cal que tots els/les mestres actuïn i treballin conjuntament. Cal reflexionar profundament sobre els objectius de la coeducació. Llegir algun dels apartats del treball de recerca: Carbonero, L. (2009). Coeducació a l'etapa d'Educació Primària: estereotips de gènere, preferències i actituds a l'Educació Física i l'esport. Tesi doctoral no publicada, Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona. Recuperat 27 abril 2014, des de

<http://www.recercat.cat/bitstream/handle/2072/41954/Treball%20de%20recerca.pdf?sequence=1>

2.- Definir: autoconcepte, autoimatge, autoestima, imatge corporal, identitat personal. Llegir l'article: Soriano, J. A., Navas, L. i Hogaldo, F. P. (2011). El autoconcepto físico y su relación con el género y la edad en estudiantes de educación física. Apunts. Educación Física y Deportes, 106, 36-41. Recuperat 27 abril 2014, a:

<http://redined.mecd.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/44574/01520123000090.pdf?sequence=1>

3.- Tenint en compte que les famílies també poden participar-hi, se'ls podria fer arribar la notícia: Arenós, P. (1 juny 2013). Què, pares, en fem un a tres sets?. Ara. Recuperat 27 abril 2014, a http://www.ara.cat/premium/suplements/criatures/Que-pares-tres-ets_0_929907012.html

Juntament amb aquesta notícia, cal enviar una circular recordant que l'activitat física és important per millorar la salut dels seus fills/es i que, per tant, cal que els adolescents participin en totes les activitats que des de l'assignatura d'educació física es proposin, com és el cas de les sessions a la piscina. Així doncs, els pares i mares podrien animar a les seves filles des de casa a participar en les activitats aquàtiques.

4.- Cal, doncs, que el professorat treballi d'una forma interdisciplinària, de manera que també s'abordi aquesta problemàtica amb els alumnes, des de diferents matèries i utilitzant diferents metodologies. A continuació es presenten quatre possibles actuacions que es poden dur a terme per treballar aquesta problemàtica o per prevenir-ne una de posterior.

A les aules es poden utilitzar recursos com els que es proposen a "Mapas para coeducar", especialment l'apartat 3.2. "Programa perspectiva género y educación" i l'apartat 3.4. "Programa promoción y actuación para la salud": Mateos, A., Sasiain, I., i Verdés, P. (2010).

Mapas para coeducar. Orientaciones para una intervención socio-educativa no sexista. Recuperat 27 abril 2014, a http://www.cruzrojajuventud.es/pls/portal30/docs/PAGE/CRJ/RECURSOS_DIDACTICOS/RD_PERSPECTIVAS_DE_GENERO_Y_COEDUCACION/MAPAS_PARA_COEDUCAR/GU%C3%A1%20CRJ%20MAPAS%20PARA%20COEDUCAR.PDF

També es poden utilitzar alguns dels contes següents: Ballatori, M. A. (2004). Educació de les actituds a l'ESO a partir de contes de diferents tradicions culturals. Recuperat 27 abril 2014, des de <http://www.xtec.cat/sgfp/llicencies/200304/memories/849m>.

Una altra tasca que es pot dur a terme és fer que els alumnes de 2n d'ESO responguin al nou qüestionari que mesura l'autoconcepte físic que es troba al final de l'article: Goñi, A., Ruiz de Azúa, S. i Libera, I. (2004). Propiedades psicométricas de un nuevo cuestionario para la medida del autoconcepto físico. *Revista de Psicología del Deporte*, 13 (2), 195-213. Recuperat 27 abril 2014, a <http://ddd.uab.cat/pub/revpsidep/19885636v13n2p195.pdf>

Visualitzar i comentar el vídeo: Mendoza, F. (2012, juny 29). Adolescencia y autoimagen [vídeo]. Recuperat 27 abril 2014, des de <https://www.youtube.com/watch?v=OGdBR0IbhAk>
5.- Debatre entre el professorat sobre si cal emfatitzar, canviar, dotar de recursos, modificar o actualitzar el Projecte Educatiu de Centre tenint en compte el paper actual de la coeducació en el centre educatiu. Consultar el següent enllaç: Roset, M., Pagès, E., Lojo, M. i Cortada, E. (2008). Guia de coeducació per als centres educatius: pautes de reflexió i recursos per a l'elaboració d'un projecte de centre. Recuperat 27 abril 2014, a http://www20.gencat.cat/docs/icdones/serveis/docs/publicacions_eines10.pdf

6. Bibliografia:

Figueras, M. (2005). Premsa juvenil femenina i identitat corporal. Tesis doctoral no publicada, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona. Recuperat 27 abril 2014, des de <http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/7519/tmf1de1.pdf?sequence=1>

Fundació Imatge i Autoestima. (2009). Informe sobre l'impacte de la publicitat sobre l'autoestima i la imatge corporal en població adolescent. Recuperat 27 abril 2014, des de <http://www.f-ima.org/fitxer/395/informe%20colacao%20cero%20cat.pdf>

Goñi, A., Ruiz de Azúa, S. i Rodríguez, A. (2004). Deporte y autoconcepto físico en la preadolescencia. *Apuntes. Educación Física y Deportes*, 77, 18-24. Recuperat 27 abril 2014, a <http://educatolerancia.com/pdf/Propuesta%20de%20un%20programa%20para%20educar%20en%20valores%20a%20traves%20de%20la%20actividad%20fisica%20y%20el%20deporte.pdf>

Moreno, J. A., Moreno, R i Cervelló, E. (2007). El autoconcepto físico como predictor de la intención de ser físicamente activo. *Psicología y Salud*, 17 (2), 261-267. Recuperat 27 abril 2014, a <http://www.um.es/univefd/PS>.

Ortega, M. A. (2010). Relación entre la insatisfacción con la imagen corporal, autoestima, autoconcepto físico y la composición corporal en el alumnado de primer ciclo de educación secundaria en la Ciudad de Jaén. Tesis doctoral no publicada, Universidad de Granada, Granada. Recuperat 27 abril 2014, des de <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/2911/00120120000020.pdf?sequence=1>

Prat, M., Soler, S., Vallès, C. i Orrit, X. (2008). Observatori crític de l'esport. Recuperat 27 abril 2014, des de <http://observatoriesport.uab.cat/blocs/0.pdf>

Soler, S. (2007). Les relacions de gènere en l'educació física a l'escola primària. Anàlisi dels processos de reproducció, resistència i canvi a l'aula. Tesis doctoral no publicada, Universitat de Barcelona, Barcelona. Recuperat 27 abril 2014, des de http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/2934/SSP_TESI.pdf;jsessionid=03F43913E803A3D0B13FC5250C32DBFF.tdx2?sequence=1

El dopatge en el món de l'esport

1. Destinataris:

Esportistes d' esports individuals (Ciclisme, atletisme, tennis, natació...) en edat de formació, que estiguin allotjats, estudiant i fent activitat física en centres d' alt rendiment.

Explicar i fer entendre el problema als futurs esportistes és la millor manera d'eradicar el dopatge en un futur.

2. Objectius:

- Fer que els esportistes en formació, coneguin el món del dopatge, la normativa i els seus perills per la salut.
- Conèixer casos de dopatge històrics.
- Aconseguir una reflexió crítica sobre el món del dopatge.
- Reflexionar sobre les conseqüències que pot comportar una possible sanció esportiva per dopatge.
- Conèixer la opinió d'altres esportistes en formació.
- Debatre sobre quins són els valors d'un bon professional.
- Entendre la importància d'estar preparats per poder afrontar en un present o futur les situacions de risc i saber dir no.
- Reflexionar sobre l'ètica en l'esport i si els mitjans justifiquen l' objectiu final.
- Comprendre tot l'entorn (diners de patrocinadors, premsa, contractes...) que influeix en el món del dopatge.

3. Relat:

Un ciclista de 28 anys, professional des de fa 5 temporades, és un dels ciclistes més prestigiosos en les grans voltes de 3 setmanes (Tour de France, Giro d'Itàlia i Vuelta a España), a més a més, està en un equip dels punters dins el pilot internacional i disputa les proves més importants a nivell mundial.

Un cop acabat el Tour a finals de juliol en tercera posició, el corredor té febre, mal de coll i està molt cansat després d'una temporada molt plena de competicions des del febrer fins al moment i l'esforç titànic fet en aquest Tour. Li fan un reconeixement mèdic complet: Prova d'esforç, analítiques sanguínies i valoració nutricional. En els resultats de les proves es veu que el ciclista té el virus d'Epstein-Barr que afecta els limfòcits B, per tant, se li diagnostica una mononucleosi infecciosa. Tot i els resultats, l'equip li demana al corredor que si té l'alta esportiva a finals d'agost, participi a la Vuelta a España que comença a inicis de Setembre.

A finals d'agost, el metge de l'equip li dona l'alta esportiva, ja que fa un mes que els símptomes aguts van desaparèixer. L'equip l' inscriu dins la formació de nou homes que participaran a la Vuelta amb l'objectiu que guanyi la competició. Però el ciclista no es veu capaç d'aconseguir aquest objectiu, ja que només ha pogut entrenar i de forma suau la última setmana. I decideix visitar el metge de l'equip per veure que es pot fer per resoldre aquest problema, en forma de suplementos, vitamines, proteïnes... Però el metge de l'equip l'informa que disposen d' un nou mètode de dopatge que incrementa encara més el rendiment que els mètodes anteriors i que fins al moment no ha estat detectat pels controls antidopatge. Li garanteix que amb aquesta substància guanyarà la prova ciclista.

El corredor no sap que fer i l'endemà decideix parlar amb el director de l'equip per saber la seva opinió al respecte. Mantenen una reunió en la qual també hi ha el metge de l' equip, en ella el director insisteix i pressiona al corredor que si no es veu capaç de competir al màxim nivell, faci ús de la nova substància dopant que li recomana el metge. A més d' amenaçar-lo

amb una possible no renovació del contracte, ja que en cas de no guanyar la Vuelta, el patrocinador principal ja ha avisat que deixarà de patrocinar-los

Després de la reunió, el ciclista té diversos dilemes en diferents fronts. En primer lloc, no sap si denunciar a l'equip, si acceptar les exigències esportives però sense dopar-se o fer cas a l'equip, dopar-se i tenir moltes opcions així de guanyar. En segon lloc, tampoc sap si buscar l'opinió de la família, els amics i companys d'equip, sabent de les filtracions que podria haver-hi entre aquests últims i en tercer lloc, es troba en el dilema intern de si en el cas d' accedir a les peticions de l'equip: quines serien les conseqüències a nivell mèdic que podria patir el seu cos? Era ètic personalment guanyar de manera il·legal? Tot val per guanyar? I si els controls antidopatge l'enganxaven, no sabia quines serien les repercussions personals (pressió mediàtica al corredor i a la família) i professionals (sanció i aïllament posterior), valia la pena jugar-se el prestigi aconseguit durant tants anys de carrera esportiva, per guanyar una carrera i potser posteriorment quedar exclòs per dopatge amb la sanció corresponent?

4. Preguntaes:

- 1.- Vosaltres què faríeu en aquest cas, participaríeu o no a la prova ciclista?
- 2.- Coneixeu casos d'esportistes que s'hagin dopat? Heu viscut personalment casos pròxims de companys o coneguts que hagin recorregut al dopatge?
- 3.- Abans de decidir-vos, prendríeu la decisió sols o buscaríeu la opinió de la família i amics?
- 4.- Fins a quin punt les directrius del club, de l'entrenador, de l'equip mèdic cal obeir o denunciar?
- 5.- Què en penseu de l'actuació del director de l'equip? Creieu que ell com el ciclista també és una víctima de la realitat actual, marcada pel guanyar per poder sobreviure?
- 6.- Quins principis us sembla que els esportistes mai es poden saltar?
- 7.- Considereu que es lícit guanyar a qualsevol preu?
- 8.- Quines creieu que serien les reaccions de la família, dels mitjans de comunicació i la societat, en cas que el ciclista es dopés i en un control antidòping li detectessin la substància?
- 9.- Aquesta que hem presentat és l'única manera de dopar-se o penseu que s' ha de vigilar i informar-se sobre tot el que et donen en forma d'estimulants, proteïnes, suplementes, vitamines o pastilles?
- 10.- Penseu que els que es dopen i no els enganxen, són els que guanyen o penseu que els resultats finals de les competicions estan nets de dopatge?
- 11.- La pressió de la societat i els mitjans de comunicació per tal que la humanitat vagi superant barreres influeix en haver de recórrer al dòping?
- 12.- Quin risc creieu que té per la salut?

5. Activitats de seguiment:

- 1.- Expliqueu el vostre punt de vista personal sobre el dopatge.
- 2.- Lectura del "Cas del ciclista Alberto Contador": Bazo, E., Cantalejo, M., Chicaiza, I., Grau, I., Gutiérrez, A. i Padín, J.F. *Dopaje con clenbuterol: ¿es posible la contaminación con carne en el "Caso del ciclista Alberto Contador"?* [en línia]. Departamento de Farmacología y Terapéutica, Facultad de Medicina, Universidad Autónoma de Madrid. Madrid: Juny 2013 [Consultat: 4 abril 2014]. Disponible a: <http://www.ifth.es/AFT%20V11N2-07%20Cultura%20y%20farmacos.pdf>
Un cop llegit el cas, feu una reflexió amb la vostra opinió del següent tema: tots els dopatges són voluntaris?
- 3.- Mireu els dos vídeos següents que tracten sobre el dopatge a l'esport i feu un resum amb les idees bàsiques de cada un d'ells:
Ràdio televisió espanyola. *La sombra del dopaje [suport audiovisual]*. Madrid: 18 Desembre 2010 [Consultat: 10 Abril 2014]. Disponible a: <http://www.rtve.es/alacarta/videos/television/informe-semanal---sombra-del-dopaje/968039/>

Ràdio televisió espanyola. *La sombra del dopaje [suport audiovisual]*. Madrid: 24 Març 2011 [Consultat: 8 Abril 2014]. Disponible a: <<http://www.rtve.es/noticias/20110324/cronicas-sombra-sospecha/419101.shtml>>

4.- Mireu-vos per sobre el Codi Antidopatge de l'AMA (Agència Mundial Antidopatge): World Anti-Doping Agency. *World Anti-doping code* [en línia]. Montreal, Quebec: 15 Novembre 2013 [Consultat: 12 Abril 2014]. Disponible a: <<https://wada-main-prod.s3.amazonaws.com/resources/files/wada-2015-world-anti-doping-code.pdf>>

I expliqueu la vostra opinió sobre aquest document i el paper de l'agència en el món de l'esport.

5.- Busqueu casos famosos de dopatge en el món de l'esport, mireu-ne l'evolució al llarg dels anys i indiqueu si van ser importants o no per fer canviar les lleis.

6.- Llegiu el següent article: De Lora, P., Martí, J.L. i Ovejero, F. *La ética del dopaje* [en línia]. El País. Madrid: Grupo Prisa. 28 Gener 2011 [Consultat: 12 Abril 2014]. Disponible a: <http://elpais.com/diario/2011/01/28/opinion/1296169212_850215.html>

I extraieu-ne les idees bàsiques, així com també la vostra opinió i posteriorment fem un debat de tot el grup sobre l'ètica del dopatge:

7.- Comenteu en petits grups quins serien tots els passos que seguiríeu en la situació del ciclista de l'estudi de cas, a partir del moment en que el director de l'equip el pressiona. Presenteu a la resta del gran grup aquests passos a seguir.

8.- En petits grups, redacteu en format de llista els "Manaments del bon professional" on s'hi recullin aspectes morals, motivacionals i ètics que tot esportista ha de tenir.

9.- Llegiu el següent article i feu un debat en gran grup de com influeix la societat i els mitjans de comunicació en el món del dopatge a partir de la reflexió que fa l'article:

Florensa, F. *La hipocresía ante el dopaje* [en línia]. Men's Health. Madrid: E. Rodale. 13 Juny 2013 [Consultat: 13 Abril 2014]. Disponible a: <<http://blogs.menshealth.es/maximo-rendimiento/la-hipocresia-ante-el-dopaje>>

10.- Situant-nos en el cas que hem tractat, creieu que si ell necessita dopar-se per guanyar, si acaba renunciant a la prova, serà un altre el que acabi guanyant utilitzant el dopatge?

Cas Nº 5

Àldric Miró Orteu

En Vladimir ara ho entén!

1. Destinataris:

Aquest estudi de cas va adreçat, principalment, als col·lectius següents: Professors/es, monitors/es, entrenadors/es i mestres.

2. Objectius:

- Entendre el paper de la comunicació en l'educació.
- Compromís amb la comunitat de l'escola i els mestres.
- Comprendre que vol dir la integració escolar, els mestres de suport i l'aula d'acollida.
- Entendre des de l'anàlisi de la realitat conceptes del caire: empatia, igualtat d'oportunitats i solidaritat.
- Facilitar la integració dels nousvinguts als centres educatius públics. Concebre la metodologia interdisciplinària com un recurs positiu per assolir les competències bàsiques.

3. Relat:

En Robert és el mestre d'Educació Física i, alhora, tutor de 24 alumnes de quart de Primària d'una escola pública de l'Hospitalet. Una setmana més tard del inici de curs arriba en Vladimir, un nen nouvingut d'origen rus.

En Robert detecta que en Vladimir té dificultats a l'hora de relacionar-se, tant pel que fa als companys com als docents, puix que no parla ni català ni castellà i el seu nivell d'anglès és molt elemental. Des de l'escola se li faciliten unes classes de català d'acord amb la normativa de la immersió lingüística a Catalunya a càrrec de la mestra Laura, responsable de l'aula d'acollida.

Tot i que la llengua vehicular de l'escola és el català els alumnes parlen majoritàriament en castellà i, per consegüent, es dirigeixen a en Vladimir en aquesta llengua tant a l'hora del pati com a l'aula, fet que propicia un cert grau de confusió a en Vladimir.

Durant el primer mes d'escola, en Robert veu que en Vladimir té problemes de comprensió i de comunicació i, en conseqüència, no pot seguir les classes. Nogensmenys, en Robert observa que a les hores d'Educació Física en Vladimir participa com qualsevol altre i, endemés, es mostra motivat vers l'assignatura, atès que se sent integrat amb els seus companys, vist que fa les mateixes activitats que la resta amb absoluta normalitat, realitzant un aprenentatge per imitació.

Aquest fet fa rumiar a en Robert i mira de trobar una solució per facilitar la integració d'en Vladimir a l'aula, per tal que aquest pugui anar entenent el que passa. És per això que en Robert decideix reunir-se amb la Laura per tal de mirar de crear una unitat interdisciplinària entre les àrees de Llengua Catalana i Educació Física per tal d'abordar, primerament, la competència comunicativa i audiovisual i, segonament, la competència social i ciutadana.

Després de dues setmanes de pràctica, en Vladimir ha ampliat el seu vocabulari, continua participant en les activitats d'Educació Física amb normalitat -com abans- ara, però, ja entén l'objectiu d'algunes activitats sense la necessitat de visualitzar l'exemple previ d'un company/a. Ell està motivat per aprendre català per tal de participar sense haver de fonamentar el seu aprenentatge no només en la imitació. Ara bé, alhora, aprendre també castellà per relacionar-se amb els companys, vist que la majoria de la classe continua emprant el castellà com a llengua preferent a l'hora de comunicar-se.

Els pares d'en Vladimir estan totalment implicats en l'aprenentatge del seu fill, és més, tant el pare com la mare estan inscrits en un curs de català per poder ajudar el seu fill i agraeixen la tasca dels docents. Amb tot, els sap greu que l'escola hagi de modificar la planificació i la metodologia de les sessions per al seu fill.

4. Preguntes:

- 1.- Quina opinió té el grup (professionals) respecte de l'actitud dels dos mestres: En Robert i la Laura?
- 2.- Quines alternatives li sembla al grup que podrien proposar els mestres als infants del grup classe per ajudar a l'aprenentatge del català a en Vladimir?
- 3.- Quina opinió té el grup respecte de la dificultat que suposa per a un nouvingut la convivència en el centres de dues llengües vehiculars, una formal –el català- i una d'informal – el castellà-?
- 4.- Quins avantatges i inconvenients creu el grup que suposa per a un infant aprendre dues llengües noves al mateix temps?
- 5.- Com a educadors quins avantatges creu el grup que suposa per a un grup classe l'arribada d'infants d'altres països i altres cultures?
- 6.- Creu el grup que els mestres haurien de fer una reunió de pares explicant el cas concret que està succeint a l'aula per tal que aquests ajudin a sensibilitzar als seus fills vers en Vladimir?
- 7.- Com creu el grup que pot aprofitar tant el centre en general com l'alumnat de l'aula d'en Vladimir, en particular, la bona predisposició dels pares d'en Vladimir?

- 8.- Quina opinió li mereix al grup la proposta de destinar una sessió de l'assignatura de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural per parlar de Rússia com a país, per entendre els referents culturals del Vladimir?
- 9.- Com creu el grup que pot ajudar al grup classe i en Vladimir la unitat interdisciplinàr proposada?
- 10.- Com creu el grup que l'àrea d'Educació Física pot potenciar l'empatia entre els membres del grup classe i així facilitar-ne la igualtat d'oportunitats?
- 11.- Creu el grup que val la pena d'esmerçar tots aquests esforços per a un sol alumne?

5. Activitats de seguiment:

- 1.- Conèixer l'abecedari rus (http://ca.wikipedia.org/wiki/Alfabet_rus) per tal de facilitar la integració a l'abecedari català (http://ca.wikipedia.org/wiki/Alfabet_català).
- 2.- Conèixer de quina manera contempla la legislació escolar la incorporació i integració d'alumnes provinents d'altres àmbits lingüístics en el sistema educatiu català. Llegir: Arnau, J. 1997. "Immersion Education in Catalonia". Cummins, & Corson (Eds.). In Encyclopedia of language and education. Bilingual education. Vol. 5. Netherlands: Kluwer Academic Publishers. 297-304 i, edemés, Forner, À. (2008). *Anàlisi conceptual del fenomen bilingüe: avaluació del rendiment escolar en llengua catalana i castellana*. Universitat de Barcelona. Retrieved from <http://www.tdx.cat/handle/10803/2541>
- 3.- Buscar informació sobre el sistema educatiu rus per tal de conèixer les semblances i diferències vers el sistema educatiu català actual. Llegir: Mekler, V. (2011). *Periodización del tiempo escolar en diferentes países*. Ministerio de Educación, Ciencia y Tecnología.
- 4.- Cercar mètodes per facilitar la integració de nous nens a través de l'àrea d'Educació Física. Llegir: Venero, J. P. (2007). La clase de Educación Física como motor de cambio social. Reflexionando sobre actividades en la naturaleza, currículum oculto y valores. Retos. Nuevas Tendencias En Educación Física, Deporte Y Recreación 2, 11, 51–53 i també Blázquez, D., Sebastiani, E. M., Lorente, E., Lacasa, E., Barrachina, J., Chavarria, X., ... Delgado, M. A. (2009). *Enseñar por competencias en Educación Física*. (E. M. Sebastiani i Obrador & D. Blázquez, Eds.). Barcelona: INDE.

6. Bibliografia:

- Arnau, J. (1997). "Immersion Education in Catalonia". Cummins, & Corson (Eds.). In Encyclopedia of language and education. Bilingual education. Vol. 5. Netherlands: Kluwer Academic Publishers. 297-304
- Blázquez, D., Sebastiani, E. M., Lorente, E., Lacasa, E., Barrachina, J., Chavarria, X., ... Delgado, M. A. (2009). *Enseñar por competencias en Educación Física*. (E. M. Sebastiani i Obrador & D. Blázquez, Eds.). Barcelona: INDE.
- Forner, À. (2008). *Anàlisi conceptual del fenomen bilingüe: avaluació del rendiment escolar en llengua catalana i castellana*. Universitat de Barcelona. Retrieved from <http://www.tdx.cat/handle/10803/2541>
- Mekler, V. (2011). *Periodización del tiempo escolar en diferentes países*. Ministerio de Educación, Ciencia y Tecnología.
- Venero, J. P. (2007). *La clase de Educación Física como motor de cambio social. Reflexionando sobre actividades en la naturaleza, currículum oculto y valores*. Retos. Nuevas Tendencias En Educación Física, Deporte Y Recreación2, 11, 51–53.

“Aceptación de la violencia de género en la escuela; él que te quiere te aporrea”

1. Destinatarios:

Profesores que trabajen en escuelas en sectores de riesgo social y detecten posibles casos de violencia de género por parte de los alumnos hacia las alumnas (física y verbal) en las clases de educación física.

2. Objetivos:

- Problematizar conductas de violencia de género entre el alumnado en las clases de educación física; no es amor y no es normal.
- Observar y detectar situaciones de violencia de género.
- Toma de decisiones respecto a la prevención de la violencia de género.
- Abrir debate respecto al tema.

3. Relato:

Florencia es la nueva profesora de educación física en una escuela pública de primaria, además es tutora de un grupo de 30 alumnos de 6º.

La escuela está inserta en un contexto social de pobreza y violencia tanto en la calle como en las casas de los alumnos.

Durante la clase de educación física la profesora nota por parte de los alumnos que es muy difícil realizar actividades mixtas (hombres y mujeres) porque en varias ocasiones la profesora ha observado un grupo específico de niños que descalifican las habilidades de sus compañeras, las insultan de manera vulgar y también les dan patadas, empujones y golpes con las manos a sus compañeras mientras juegan o realizan ejercicios durante la clase.

La profesora Florencia a detenido la clase en varias ocasiones para llamar la atención y sancionar ese tipo de conductas de los estudiantes, pero estos hechos se repiten en todas las clases en mayor o menor medida.

Hay pocas alumnas que reclaman por la actitud agresiva de sus compañeros, pero no le dan mayor importancia, no lo ven como algo grave. Lo que más sorprende a Florencia es que otras niñas no acusan a sus compañeros, y repetidas veces ha escuchado algunos comentarios de las niñas en que afirman que les gustan algunos chicos y que son lindos, justamente los que más maltrato le dan a sus compañeras. Otro comentario común es “si te quiere te aporrea” es decir afirmando que un golpe o insulto son formas de demostrar cariño por parte de un hombre a una mujer. Las alumnas más participativas de las clases de educación física le dicen a Florencia que no le dé importancia a la actitud agresiva de los alumnos porque si ellos las golpean ellas se defenderán dando golpes también.

Ante esta situación Florencia expone el caso a la directora, la cual no le extraña la situación, argumentando que en las familias de la escuela existían muchos casos de violencia intrafamiliar y que para los alumnos de la escuela la violencia y agresividad es algo de cada día. Acuerdan exponer el tema en el siguiente claustro de profesores.

4. Preguntas:

- 1.- ¿Cómo influye el contexto social en el comportamiento de los alumnos y alumnas respecto al trato agresivo y violento?
- 2.- ¿Por qué los alumnos piensan que las acciones violentas y agresivas no son un problema?
- 3.- ¿A qué se debe que las niñas no le den importancia al trato que les dan sus compañeros?

- 4.- ¿Cree el grupo que en este caso se habla de violencia de género o son cosas de niños?
- 5.- ¿Considera el grupo que debe citar a los padres para involucrarlos en el actuar de sus hijos?
- 6.- ¿Opina el grupo que las acciones agresivas y violentas deben ser problematizadas?
- 7.- ¿De qué manera considera el grupo que se debiera manejar el problema a nivel de profesores?
- 8.- ¿Cómo podemos educar para prevenir futuros hombres agresores y mujeres golpeadas o maltratadas?
- 9.- ¿Considera el grupo que existe violencia en las parejas adolescentes?
- 10.- ¿Considera el grupo que todos los juegos y deportes son apropiados para hombres y mujeres?

5. Actividades de seguimiento:

- 1.- Concienciar acerca de la realidad de la violencia de género en las escuelas.
http://www.unicef.org/mexico/spanish/Estudio_violencia_genero_educacion_basica_Part1.pdf
http://www.dgespe.sep.gob.mx/public/genero/PDF/GEN%252001/G_01_11_Violencias%2520de%2520g%25C3%25A9nero%2520en%2520las%2520escuelas.pdf
http://tumbi.crefal.edu.mx/decisio/images/pdf/decisio_27/decisio27_saber6.pdf
<http://alainet.org/active/39806&lang=es>
- 2.- Planear un plan de acción para la prevención a nivel de escuela con todos los profesores involucrados.
<http://www.injuve.es/sites/default/files/RJ86-04.pdf>
- 3.- Brindar apoyo a través de redes sociales de la escuela a las familias que sufran de violencia intrafamiliar.
- 4.- Observar e identificar los posibles casos de violencia de género dentro de la escuela y dar a conocer la posible proyección a futuro. Leer el artículo, Violencia de género en la escuela; sus efectos en la identidad, autoestima y proyecto de vida.
<http://www.miescuelayelmundo.org/spip.php?article1223>
- 5.- Intervención de educación en valores e igualdad de derechos y oportunidades tanto para los hombres como las mujeres.
 Leer la guía práctica para la prevención de violencia de género en la familia y en la escuela.
<http://www.aragon.es/estaticos/GobiernoAragon/Organismos/Instituto%20Aragonés%20de%20la%20Mujer/Documentos/crecerjuntos.PDF>

La inclusió de persones amb una lesió temporal a la pràctica de l'activitat física i/o esportiva.

1. Destinataris:

El cas va dirigit a professionals de l'Educació Física, ja siguin mestres d'Educació Primària, professors/es d'ESO i Batxillerat, monitors/es de lleure i/o entrenadors/es esportius.

2. Objectius:

- Reflexionar sobre la possibilitat de participació de l'alumnat amb lesions temporals a les sessions d'Educació Física.
- Prendre consciència de les limitacions i les possibilitats que té l'alumnat amb una limitació motriu, temporal o no.
- Reflexionar sobre les estratègies i adaptacions que cal aplicar per tal d'incloure l'alumnat amb lesions a la pràctica d'activitat física.
- Garantir la possibilitat de participació i progrés de l'alumnat a les sessions d'EF.
- Apostar per una educació realment inclusiva per a tot l'alumnat.
- Desenvolupar estratègies per argumentar als familiars de l'alumnat amb lesions la importància de participar a les sessions d'EF.

3. Relat:

Durant la pràctica d'un esport al cap de setmana, un infant es lesiona el turmell. A priori, sembla ser una lesió de durada curta, un parell de setmanes de repòs absolut i posteriorment es podrà reincorporar a la pràctica d'activitat física habitual progressivament. Després del temps de repòs, el traumatòleg detecta que no hi ha la millora esperada i s'adona que el diagnòstic inicial no és correcte. Havent vist això, el temps de repòs augmenta dues setmanes i el temps de recuperació de la mobilitat del turmell serà, com a mínim, de dos mesos.

A partir d'aquest succés, els mestres d'EF es plantegen que l'infant s'inclougui a la participació de l'àrea juntament amb els seus companys després d'haver finalitzat el temps de repòs perquè pugui seguir participant del procés d'ensenyament-aprenentatge i pugui seguir progressant en les competències programades per desenvolupar a l'EF. Els mestres d'EF s'han assessorat amb alguns fisioterapeutes que coneixen per esbrinar si la participació pot ser perjudicial per l'alumne, i han rebut com a resposta que pot ser un complement beneficiós de la rehabilitació, sempre i quan es segueixi el ritme que l'infant durà a terme a les sessions de fisioteràpia fora de l'horari lectiu i que inicialment no recolzi el peu a terra. Conseqüentment, aquest infant tindrà un espai més on practicar el desplaçament amb les 2 croses i desenvolupar-ne l'habilitat perquè li sigui transferible en les activitats pròpies del seu dia a dia. A més a més, la participació a les sessions d'EF contribuirà al desenvolupament social de l'infant al formar part de la socialització que impliquen les activitats pròpies de l'àrea. A part de la limitació motriu que té aquest infant durant un període mínim de dos mesos, aquest infant se sent una mica desplaçat del grup-classe i els espais d'EF és on se sent més inclòs amb els seus companys. És per això que els mestres d'EF consideren fonamental que l'infant no deixi de participar a les sessions d'EF havent superat la fase de repòs de la seva lesió, per tal que hi hagi una continuïtat en el seu procés de socialització amb els companys del grup-classe. L'infant, tot i estar motivat per poder participar activament de les sessions d'Educació Física, és conscient que els seus familiars no veuen positiva la seva reincorporació a les classes d'aquesta àrea per temor a que hi hagi una recaiguda o s'empitjori la situació del seu turmell.

Els mestres d'EF s'han posat en contacte amb la família de l'infant i la família no ha acceptat la proposta pel motiu que s'esmenta anteriorment. Els mestres es qüestionen si s'han de quedar

amb aquesta primera negativa per part dels familiars o han d'insistir vistos els beneficis físics, emocionals i socials que pot aportar la pràctica d'activitat física a aquest infant.

4. Preguntes:

- 1-. Creu el grup que és possible incloure l'alumnat amb lesions temporals a les sessions d'EF?
- 2-. Què creu el grup que aportarà la participació a les sessions d'EF a l'infant lesionat?
- 3-. Quines dificultats creu el grup que hi ha per incloure l'infant amb la lesió?
- 4-. Quines estratègies inclusives creu el grup que caldrà aplicar per incloure a l'infant en qüestió?
- 5-. El grup coneix alguna metodologia realment inclusiva?
- 6-. Creu el grup que la metodologia cooperativa pot facilitar la inclusió d'infants amb alguna lesió temporal a la pràctica de les sessions d'EF?
- 7-. Quina incidència creu el grup que pot tenir en el currículum oficial la inclusió d'infants amb lesions o limitacions motrius?
- 8-. Per què considera el grup que els familiars reaccionen d'aquesta manera?
- 9-. Davant el rebuig de la família cap a la proposta d'inclusió, com creu el grup que ha d'insistir en la participació de l'infant a la pràctica de l'EF?

5. Activitats de seguiment:

- 1.- Descobriments de les possibilitats
 - a. Veure el vídeo "Sweet 360º". Korovo Films. Sweet 360º [en línia]. Barcelona: E. Sort, gener 2014 [Consulta: 4 abril 2014]. Disponible a: <<http://vimeo.com/82032068>>.
 - b. Reflexionar sobre les capacitats i limitacions que té el protagonista del vídeo.
 - c. Reflexionar sobre si l'infant amb la lesió temporal pot participar de les sessions d'EF, si té capacitats per poder participar d'una pràctica activa i segura.
- 2.- Barreres per la participació
 - a. Llegir l'article Ríos, M. La inclusión en el área de Educación Física en España. Análisis de las barreras para la participación y aprendizaje. *Ágora para la EF y el Deporte*. 2009, 9, 83-114.
 - b. Analitzar les barreres que es troba actualment l'alumnat amb lesió per la participació a les sessions d'EF.
 - c. Aportar solucions a les barreres detectades.
 - d. Debatre si el grup creu possible i necessària la participació de l'infant amb la lesió a les sessions d'EF.
- 3.- Desenvolupament d'estratègies inclusives
 - a. Llegir l'article Ríos, M. Estrategias inclusivas en el área de Educación Física. *Revista Tándem: Didáctica de la Educación Física*. 2006, 21, 81-91.
 - b. Adaptar jocs i activitats propis de l'àrea d'Educació Física a partir de la lectura.
 - c. Reflexionar sobre la possibilitat de participació de l'alumnat amb lesions temporals en les activitats adaptades.
- 4.- Coneixement de metodologies inclusives
 - a. Proposar metodologies inclusives.
 - b. Llegir en diagonal el llibre Pujolàs, P. 9 ideas clave. El aprendizaje cooperativo. Barcelona: Graó, 2008. ISBN: 9788478276745. Sobre la metodologia cooperativa i l'aprenentatge cooperatiu.
 - c. Treure conclusions si l'aplicació d'aquesta metodologia pot ser enriquidora per la inclusió d'aquest infant i també de tots els seus companys.
 - d. Valorar quina incidència pot tenir la inclusió d'infants amb lesions o limitacions motrius en el currículum oficial. Comentar si la inclusió d'aquest col·lectiu representa una tasca afegida per als professionals d'EF.
5. - Disseny d'un pla de comunicació amb la família
 - a. Posar en comú per què considera el grup que els familiars rebutgen la proposta d'inclusió de l'infant a les sessions d'EF.

- b. Debate si el grup creu que cal insistir a la família en la inclusió de l'infant a la pràctica de l'EF davant el rebuig de la proposta inclusiva.
- c. Elaborar un llistat amb els beneficis que aportarà la participació a les sessions d'EF.
- d. Elaborar un llistat amb els obstacles que pot posar la família a la participació activa de l'infant a les sessions d'EF.
- e. Buscar solucions als possibles obstacles i arguments per defensar la participació de l'infant a les sessions d'EF.

6. Bibliografia:

- Alario, R. y Gavilán, P. *Aprendizaje cooperativo. Una metodología con futuro. Principios y aplicaciones*. Madrid: Editorial CCS, 2010. ISBN: 9788498424461.
- Korovo Films. *Sweet 360º* [en línia]. Barcelona: E. Sort, gener 2014 [Consulta: 4 abril 2014]. Disponible a: <<http://vimeo.com/82032068>>.
- Pujolàs, P. *9 ideas clave. El aprendizaje cooperativo*. Barcelona: Graó, 2008. ISBN: 9788478276745.
- Ríos, M. Estrategias inclusivas en el área de Educación Física. *Revista Tándem: Didáctica de la Educación Física*. 2006, 21, 81-91.
- Ríos, M. La inclusión del alumnado con discapacidad y el pensamiento del profesorado. Resultados de un grupo de discusión. *Revista Tándem: Didáctica de la Educación Física*. 2007, 23, 86-97.
- Ríos, M. La inclusión en el área de Educación Física en España. Análisis de las barreras para la participación y aprendizaje. *Ágora para la EF y el Deporte*. 2009, 9, 83-114.
- Velázquez, C. (Coord.). *Aprendizaje cooperativo en Educación Física. Fundamentos y aplicaciones prácticas*. Barcelona: INDE, 2010. ISBN: 9788497291743.

Educació física i alumnes amb paràlisi cerebral: el cas de la Sandra

1 Destinataris:

Professionals d'Educació Primària, professionals d'Educació Física i professionals d'Educació d'Infants amb Necessitats Educatives Especials.

2 Objectius:

- Conèixer el concepte de paràlisi cerebral.
- Conèixer què li pot aportar l'àrea d'Educació Física als alumnes amb paràlisi cerebral.
- Valorar l'Educació Física com una àrea més del currículum, on tot l'alumnat ha de quedar inclòs a banda de les seves característiques.
- Compartir inquietuds respecte a la seguretat de l'alumne amb paràlisi cerebral en les sessions d'Educació Física.
- Crear consciència de la importància de la pràctica d'activitat física per establir uns hàbits de vida saludables i per crear vincles socio-afectius amb els altres infants.

3. Relat:

La Lucia és la mestra d'Educació Física d'una escola pública que té una Unitat de Suport a l'Educació Especial (USE). Aquesta unitat és un servei educatiu que ofereix una resposta personalitzada i eficient davant les necessitats educatives dels alumnes.

Aquesta unitat l'utilitzen molts alumnes entre els quals hi ha la Sandra, una nena de 12 anys que està cursant de 4t de primària a causa d'una paràlisi cerebral, la qual li provoca manca motriu en el costat dret.

A Educació Física la Sandra es diverteix i aprèn a conviure amb la resta de companys, ja que sempre se l'inclou com una alumna més adaptant totes aquelles activitats que es duen a terme a les classes perquè pugui realitzar-les de la mateixa manera que la resta d'alumnes.

La seva tutora, però, no confia en aquesta metodologia i té por que la Sandra pugui prendre mal en qualsevol moment. D'aquesta manera, la té sobreprotegida i intenta impedir que la nena faci Educació Física, fent-la quedar a la classe amb l'excusa que ha d'avançar feina d'altres matèries perquè va més enrederida que els seus companys.

Així mateix, la Lucia ha d'estar dia rere dia parlant amb la mestra tutora perquè la Sandra baixi al gimnàs a fer les classes amb la resta dels alumnes, tal i com feia a cycle inicial on la tutora que tenia no posava cap impediment.

La mestra d'Educació Física, cansada d'aquesta picabaralla, planteja aquesta situació al claustre del centre educatiu.

4. Preguntes:

- 1.- Creu el grup que els mestres tenen la preparació i els coneixements necessaris per tractar aquesta situació?
- 2.- Per què creu el grup que la tutora de la Sandra i la mestra d'educació física no tenen la mateixa visió respecte que l'alumna pugui realitzar les classes d'Educació Física?
- 3.-Creu el grup que són els pares de la de la Sandra els que haurien de decidir si l'alumna realitza o no Educació Física? O ho hauria de decidir algú altre com l'inspector o el metge?
- 4.- Creu el grup que una vetlladora hauria d'acompanyar a la Sandra durant les Sessions d'Educació Física?

- 5.- Creu el grup que les instal·lacions (gimnàs, patí i vestuaris) en general a totes les escoles i el material no tenen cap barrera per a la participació i l'aprenentatge de tots els alumnes a diferència de les seves característiques?
- 6.- Quins avantatges creu el grup que té per la Sandra i pel seu grup classe que ella realitzi Educació Física?
- 7.- Creu el grup que és important que tots els infants facin Educació Física? Per què?
- 8.- Què entenem per inclusió? Quines condicions/característiques hauria de tenir una escola per ser inclusiva?
- 9.- Quines limitacions li semblen al grup que poden tenir els infants amb paràlisi cerebral a l'hora de realitzar Educació Física?

5. Activitats de seguiment:

- 1.- Saber diferenciar el tipus de paràlisi cerebral (espàstica, atetòsica, atàxica, mixta) i quina afectació motriu té cadascun. Llegir la pàgina web de l'Associació de Paràlisi Cerebral. (2014). *Principales tipos de Parálisis Cerebral*. Recuperat 12 març 2014, des de <http://www.aspace.org/paralisis-cerebral/tipos-de-paralisis-cerebral>
- 2.- Estudiar de quina manera es contempla la inclusió de persones amb necessitats educatives especials a la legislació vigent i al currículum de primària. Llegir el document escrit pel Departament d'Educació. (2009). *Currículum de Primària*. Catalunya: Servei de Comunicació.
- 3.- Conèixer què és un EAP i quins objectiu té. Estudiar el cas de la Sandra: adaptar i incloure'l a l'escola. Consultar la Xarxa telemàtica educativa de Catalunya. (2014). *Equips d'assessorament i orientació pedagògica (EAP)*. Recuperat 12 març 2014, des de <http://www.xtec.cat/web/serveis/serveis/sez/eap>
- 4.- Demanar consell a la Unitat de Suport a l'Educació Especial (USE). Cercar propostes per incloure a la Sandra a les classes d'Educació Física. Consultar a Cruz, J.M. (2007). *Unitats de suport a l'Educació Especial*. Recuperat 10 març 2014, des de http://www.xtec.cat/~jcruz/recursos/c_usee.htm
- 5.- Conèixer diferents metodologies a l'hora de realitzar les sessions d'Educació Física (comandament directe, ensenyament recíproc, grups reduïts, treball cooperatiu...), per observar quina es pot adaptar més al seu cas. Impulsar la metodologia cooperativa. Llegir a Hernández, B. (2009). Los métodos de enseñanza en la Educación Física. *Revista digital: efdeportes.com*, (132). Recuperat 12 març 2014 des de, <http://www.efdeportes.com/efd132/los-metodos-de-ensenanza-en-la-educacion-fisica.htm>
- 6.- Buscar i estudiar què explica i quines estratègies dóna l'Associació de Paràlisi Cerebral. Consultar l'Associació de la Paràlisi Cerebral. (2010). *Memòria d'activitats*. Recuperat 12 març 2014, des de <http://www.aspace.cat/mm/file/MEMORIA%202010.pdf>
- 7.- Cercar experiències on alumnes amb una paràlisi cerebral conviuen i realitzen les classes d'Educació Física amb els companys d'aula ordinària. Observar l'Escola Andorra. (2014). *Diversitat funcional i escola: noves mirades sobre discapacitats*. Recuperat 12 març des de, <http://diversitatfuncionalaandorra.wordpress.com/category/motricitat/>
- 8.- Fer un visionat d'un vídeo sobre un cas real d'inclusió d'alumnes amb paràlisi cerebral a les sessions d'Educació Física en una classe ordinària. Veure el vídeo de Muñoz, J.C. (2010). *Integración en Educación Física de alumnos con parálisis cerebral*. Recuperat 10 març 2014, des de <https://www.youtube.com/watch?v=IHxj0zO4hA>

6. Bibliografia:

- Associació de la Paràlisi Cerebral. (2010). *Memòria d'activitats*. Recuperat 12 març 2014, des de <http://www.aspace.cat/mm/file/MEMORIA%202010.pdf>
- Associació de la Paràlisi Cerebral. (2014). *Principales tipos de Parálisis cerebral*. Recuperat 12 març 2014, des de <http://www.aspace.org/paralisis-cerebral/tipos-de-paralisis-cerebral>

Cruz, J.M. (2007). *Unitats de suport a l'Educació Especial*. Recuperat 10 març 2014, des de http://www.xtec.cat/~jcruz/recursos/c_usee.htm

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (2009). *Currículum d'Educació Primària*. Catalunya: Servei de Comunicació.

Escola Andorra. (2014). *Diversitat funcional i escola: noves mirades sobre discapacitats*. Recuperat 12 març des de, <http://diversitatfuncional escolaandorra.wordpress.com/category/motricitat/>

Hernández, B. (2009). Los métodos de enseñanza en la Educación Física. *Revista digital: efdeportes.com*, (132). Recuperat 12 març 2014 des de, <http://www.efdeportes.com/efd132/los-metodos-de-ensenanza-en-la-educacion-fisica.htm>

Instituto Nuevo Amanecer. (2014). *Parálisis cerebral*. Recuperat 10 març 2014, des de http://www.nuevoamanecer.edu.mx/paralisis/paralisis_cerebral.asp

Muñoz, J.C. (2010). *Integración en Educación Física de alumnos con parálisis cerebral*. Recuperat 10 març 2014, des de <https://www.youtube.com/watch?v=IHXjx0zO4hA>

Xarxa telemàtica educativa de Catalunya. (2014). *Equips d'assessorament i orientació pedagògica (EAP)*. Recuperat 12 març 2014, des de <http://www.xtec.cat/web/serveis/serveis/sez/eap>

L'abandonament intermitent de la persona amb esquizofrènia de les classes d'educació física.

1. Destinataris:

El cas va dirigit a tots els professionals que realitzen classes d'educació física amb persones que pateixen una esquizofrènia.

2. Objectius:

- Integrar l'educació física dins el marc de les intervencions psicosocials.
- Fomentar el canvi en el funcionament mental, conductual i relacional a través de l'educació física.
- Promoure l'educació física en persones amb problemàtica de salut mental.
- Reducir l'impacte de la malaltia a través de les classes d'educació física.
- Conèixer els beneficis de l'educació física en persones que pateixen una esquizofrènia.
- Aconseguir que les persones amb esquizofrènia participin en les classes d'educació física i veure l'efecte d'aquestes.
- Entendre i comprendre la persona que pateix una esquizofrènia, és a dir, tolerar que hi ha al darrera de la malaltia.
- Solucionar els possibles conflictes a través d'un equip interdisciplinari de professionals.
- Establir una relació d'igual entre el professional i la persona que pateix una esquizofrènia.
- Fomentar el diàleg i fer partícip a la persona amb esquizofrènia de la solució del problema.
- Evitar l'enfrontament directe amb la persona amb esquizofrènia.

3. Relat:

El David és voluntari en un centre de dia des de fa més d'un any. Aquest centre de dia ofereix diferents activitats als seus usuaris i una d'elles és l'activitat del futbol, la qual, en David és el responsable de dirigir i organitzar els entrenaments. Els entrenaments es realitzen cada dimarts de 12:00 a 14:00 a un pavelló municipal de l'ajuntament. Durant les sessions també està present la Julia, l'educadora social del centre de dia però no participa en els entrenaments.

El grup que porta en David està format per 11 usuaris, tots ells homes. L'edat del grup està compresa entre 25 anys i 52 anys. No tots els usuaris presenten la mateixa problemàtica de salut mental, podem trobar usuaris que pateixen una esquizofrènia, usuaris amb TOC (trastorns obsessiu-compulsiu) i usuaris amb trastorns límit de la personalitat. Per tant, el David es troba amb un grup d'adults molt heterogeni amb diferents perfils i que cada usuari requereix d'una atenció especial i individualitzada.

En David té dificultats principalment amb un dels usuaris, en Pere. En Pere és un home de 38 anys usuari del centre de dia. Està diagnosticat d'esquizofrènia i segueix amb el tractament farmacològic corresponent, en aquest àmbit és molt responsable. En Pere presenta problemes de sobrepès i problemes cardio-respiratoris greus. Té una afectació cognitiva lleugera i és un gran consumidor de tabac. En l'adolescència en Pere havia tingut problemes per consumir drogues.

Durant els entrenaments, en David s'ha trobat que en Pere abandona la sessió. Cal remarcar que no és un abandonament definitiu, és a dir, en Pere se'n va de l'activitat i quan ell vol, torna amb el grup. Aquest fet es pot produir més d'una vegada per sessió.

En els primers entrenaments, en David no li feia cas i deixava que en Pere actués com volgués. El David no es veia capacitat per intentar resoldre aquesta situació per por a que el Pere agafés un rebuig als entrenaments de futbol i no volgués tornar mai més. A mesura que les sessions

han anat passant i la confiança amb el grup ha augmentat, el David s'ha vist capacitat per actuar.

En un entrenament, en Pere es va cansar de l'activitat i va marxar per estirar-se o seure estona. En David va veure l'acció i ràpidament va anar a parlar amb en Pere. En David li va preguntar el perquè de marxar del grup quan aquests estan fent una activitat. La resposta del Pere va ser que estava molt cansat i asfixiat. En David sabia que la resposta d'en Pere era una excusa per no participar en l'activitat. Aleshores en David va intentar convèncer al Pere perquè tornés ràpidament amb el grup. En David va dialogar però no va haver-hi manera. Quan en Pere va voler es va reenganxar a l'activitat. Des d'aquest dia, en Pere només veure arribar al David al pavelló li diu que ve cansant i asfixiat, cada dimarts es repeteix la situació. D'aquesta manera el Pere es cobreix les espatlles perquè en David no li digui res.

En David sempre ha intentat que en Pere no abandoni les activitats però no ha tingut èxit. En David ho ha parlat amb la Julia (l'educadora social) però encara no han trobat cap solució. En David va adquirint experiència i estratègies per poder tractar i/o resoldre diferents situacions però el cas d'en Pere encara no ha pogut resoldre'l.

Aleshores en David es troba davant una situació: intentar forçar al Pere perquè no abandoni les activitats quan ell vulgui, obligant-lo a tornar quan això succeeix amb la conseqüència de que el Pere pugui molestar-se i no vingui mai més a les sessions de futbol; o seguir com fins ara, és a dir, dialogar amb el Pere perquè compregui que no pot abandonar l'activitat i intentar que quan abandoni el grup torni el més aviat possible. En David també està obert a trobar altres possibles solucions a part de les que planteja ell. Aquesta situació és la que exposa el David al grup de professionals del centre de dia a la reunió mensual.

4.-Preguntes:

- 1.- Quines raons creu el grup que porten al Pere a abandonar de forma intermitent l'activitat?
- 2.- El grup considera important l'educació física com a teràpia de recuperació en persones que pateixen una esquizofrènia o altres malalties mentals? Per què?
- 3.- Que considera més important el grup, que les persones amb esquizofrènia realitzen activitats independentment del comportament o que el comportament sigui un requisit essencial per participar en qualsevol activitat?
- 4.- Creu el grup que s'han de tractar igual totes les persones que pateixen malalties mentals?
- 5.- Com creu el grup que s'hauria d'abordar l'abandonament intermitent del Pere durant les classes d'educació física?
- 6.- El grup creu que la responsabilitat del grup només recau sobre el David?
- 7.- Creu el grup que els graduats en CAFE (Ciències de l'Activitat Física i l'Esport) estan preparats per donar classes d'educació física a persones amb una problemàtica de salut mental? Per què?
- 8.- El grup considera important la col·laboració dels altres usuaris per resoldre el problema amb el Pere? Si la resposta es sí, en quina mesura?

5. Activitats de seguiment:

1.- Conèixer l'esquizofrènia i les conseqüències que comporta patir-la. Comentar les característiques que més us han cridat l'atenció. Per fer-ho, veure una guia sobre l'esquizofrènia a: Grupo de trabajo de la Guía de Práctica Clínica sobre la esquizofrenia y el trastorno psicótico incipiente. Fòrum de Salut Mental, coordinación. Guía de Práctica Clínica sobre la esquizofrenia y el trastorno psicótico incipiente [Versión resumida]. Madrid: Plan de Calidad para el Sistema Nacional de Salud del Ministerio de Sanidad y Consumo. Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques; 2009.

Guía de Práctica Clínica: AATRM. No 2006/05-2. (En línia)

file:///C:/Users/id42803/Downloads/gpc_esquizofrenia-aatrm09_vresum.pdf

(recuperat 20/10/2014)

2.- Definir els beneficis de la pràctica d'exercici físic i les conseqüències a partir de l'article "Exercise therapy for schizophrenia (Review)" de Guy Faulkner, i després comentar si es tenien constàncies d'aquests.

Gorczyński P, Faulkner G. (2010). Exercise therapy for schizophrenia. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 5, 1-42. (En línia)

http://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CEsQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.thecochranelibrary.com%2Fdetails%2Ffile%2F692409%2FCD004412.html&ei=J09dU-63JYah0QXd4oG4Dw&usq=AFQjCNFpf_mOJl7c75qmtbf1vdfEh5h-Q&bvm=bv.65397613,d.d2k Recuperat: 20/10/2014

3.- Exposar i compartir les opinions personals sobre quin paper juga l'educació física en els centres de dia.

4.- Compartir alguna experiència viscuda semblant al cas del Pere. Després comparar i anotar les semblances i/o diferències de les situacions exposades.

5.- Explicar quin tipus de comportament i/o actitud no és pot tolerar en les classes d'educació física. Justificar si són motiu per negar la participació en les classes d'educació física.

6.- Buscar informació sobre l'estigma social que representa la problemàtica de salut mental. Després reflexionar sobre si l'estigma es correspon amb l'experiència viscuda amb les persones que pateixen trastorns mentals.

7.- Identificar quines són les limitacions que pot presentar el graduat en CAFE en les classes d'educació física amb persones que tenen alguna problemàtica de salut mental.

6. Referències bibliogràfiques:

Elias, M., Eizaguirre, S., Vallès, N., Martínez, X., Recasens, J., Lòpez, F. (2014). L'estudi de casos: experiència d'aplicació d'una metodologia docent fonamental per a la formació dels professionals de l'educació. *INNOVADOC*. Enllaç en línia: <http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/56288>

Martínez, A. y Musitu, G. (1995). *El estudio de casos para profesionales de la acción social*. Madrid: Narcea.

Recasens, J., Aroca, A., Cardozo, F.J., Coral, J., Gallardo, S., Galobardes, E., Jurczak, E., Labrador, V., Pastenes, R., Sánchez, F., Vega, S. (2010). L'Estudi de casos aplicat a l'educació física i esportiva. Segona Part. *Col·lecció OMADO*. Universitat de Barcelona (En línia) Disponible a: <http://hdl.handle.net/2445/13219>

Recasens, J. Flores, G., Garcia, A. Garrido, A., Osúa, J., Silveira, A., Villar, P. (2009). L'Estudi de casos aplicat a l'educació física i esportiva. *Col·lecció OMADO*. Universitat de Barcelona (En línia) Disponible a <http://hdl.handle.net/2445/8342>